

POTŘEBY PRO TURISTY

má ve velkém výběru na skladě

— František Šašek, —

v Praze, na Perštýně č. 4, »u Ruského dvora«.

Alpskou obuv

zhotovuje

Antonin Huňáček,

obuvník v Praze-III, Nerudova ulice číslo 3.

Petr Svoboda,

ryjec, ozdobník a emailleur v Praze, Bartolomějská ul. č. 309-I.,

hotoví

spolkové a klubové odznaky

v plastice i emailu

dle podaných nákresů i dle vlastních návrhů.

AL. WITTING V INNSBRUCKU,

zasílatelství

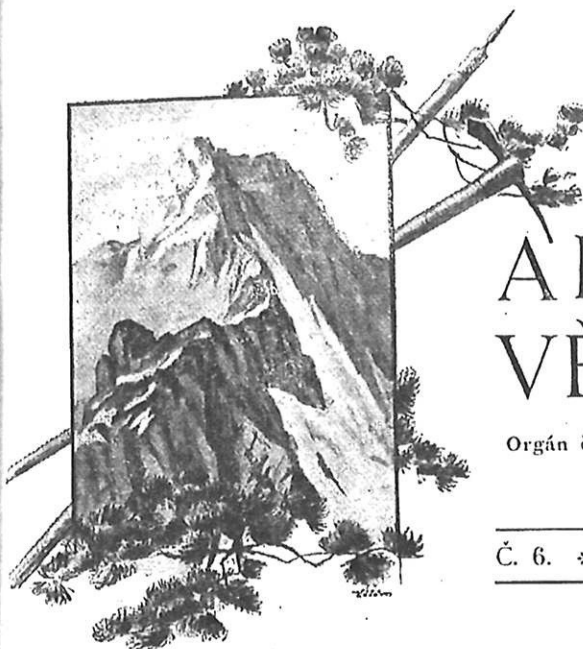
pravých tyrolských zvláštností a výrobků

doporučuje své

**nepromokavé, průdušné turistické
pláště, haveloky, výstroje turistické,
pro honbu a sport.**

Zakázky v českém jazyku budou ochotně vyřízeny.

Tiskem J. Otty v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 6. * LEDEN. * R. I.

1899.

Zpráva o činnosti českého odboru slovinského alpského družstva za rok 1898.

Po nutných přípravných pracích, které zabraly první spolkový rok, bylo nám letos možno věnovati se činnosti, jakou má alpský spolek vyvíjeti.

Když loni o valné hromadě jsme slibovali, že za rok bude lze již znáti činnost odboru našeho, byli jsme si sice vědomi, že třeba energické činnosti, abychom mohli slib splniti; avšak důvěra naše ve zdar všech podniků, i důvěra všeho členstva, že budeme dobře pracovati pro snahy odboru, posílila činnost výboru; a vskutku dnes můžeme říci, že náš odbor nebyl založen proto, aby přibyl nový spolek, který je zbytečný a překáží jiným. Snahy, podporovati horskou turistiku, řekněme třeba sport, avšak sport ušlechtilý a zdravý, zdálily se; snahy, upevňovati přátelství mezi našim a slovinským národem, přinesly užitek; snaha pak, zachovati slovanské hory slovanskému živlu, splněna v důležitém směru s plným výsledkem.

Tolik všeobecně; zmíníme se ovšem nyní, nepouštějíce se do velkých podrobností, které nemají vážnějšího významu pro vývoj odboru, o věcech větší důležitosti.

Jako první velký cíl vytkli jsme si při založení odboru a prohlásili jsme na loňské valné schůzi, zříditi horskou chatu v našich slovanských Alpách. Z prvu musili jsme pracovati v tom směru, abychom si zajistili prostředky. V létě r. 1898. seznali jsme, že můžeme v brzkou podniknouti stavbu. Všecky členy výboru ovládala

myšlenka, abychom si mohli vybrati místo sami. Proto všichni jsme se vybrali do slovanských Alp. Nevěděli jsme před tím určitě, vybereme-li místo v Saviňských Alpách, Karavankách, ve skupině Triglavské nebo Manhartské. Radili jsme se v té příčině s ústředním výborem, vypyťovali jsme se, kde má místa zajištěna, ale lpěli jsme na tom, vybrati místo sami. Chtěli jsme překvapiti naši centrálu; bylo by však bývalo dobře, kdybychom se byli dříve poradili o místě. Nebylo by bývalo boje, který jsme musili podstoupiti, o němž jsme se zmínili v předešlém čísle Alpského Věstníku, a jehož prohra mohla znamenati odklad celého roku i poškození zájmů slovanských. Konečně však zajištěno bylo místo, jež sluší označiti za nádherné a turisticky velice důležité. Jest to výšina Ravni, položená 1842 m vysoko nad mořem v čistě slovinské obci Jezeru Korutanském, ležící jižně skoro od Celovce a severně od Kráně (Krainburg).

Chýše zde postavená bude mít velkou budoucnost. Jednak jest Jezero na silnici spojující severní svah velkolepých Saviňských Alp s jižním, jednak pak Ravni, kde bude postavena chýše, jest nejdůležitějším bodem na severním svahu těchto hor. Velký počet výstupů dá se konati již dnes z Ravni; po upravení některých cest bude Ravni jedním z nejpohodlnějších horských uzlů v celých Alpách. Kromě toho však doufáme, že překrásné Jezero vyvine se na velké letní sídlo za nedlouhou řadu let, a že získáme Alpám velkou slovanskou villegiaturu, jakou již Poláci mají v nádherném Zakopaném.

Za obhájení tohoto místa pro slovanskou turistiku děkujeme statečnému starostovi Jezera, zem. poslanci p. Fr. Murimu, našemu ústř. výboru a předsedovi jeho p. prof. Fr. Oroženovi, rovněž předsedovi saviňské podružnice p. prof. Fr. Kocbekovi.

Usnesení o tom, že chata má býti stavěna na Ravni, učinil výbor v mimořádné, všemi členy navštívené schůzi, pořádané v krásné chatě slov. alp. družstva ve Kredarici, tři čtvrtě hodiny pod vrcholem Triglavu.

Příštího jara začneme tedy stavěti první českou chýši ve slovanských Alpách. Bude-li jen trochu možno, otevřeme ji turistům již r. 1899; a bude-li jaro příznivo, doufáme, že náš úmysl se zdaří. Dle možnosti vykonány budou všechny přípravné práce v zimě a v brzkém jaru. Pánové Muri i Kocbek a ústřední výbor zajistili nám, že nás budou všemožně podporovati radami a skutky.

Jest přirozeno, že zabývali jsme se zřízením chaty co nejjednodušší; v řešení půdorysu získali jsme horlivé podporovatele v zemském stavebním radovi p. Landovi a architektu p. prof. Podhajském; krásný plán chaty obětavě provedl p. architekt Podhajský.

Před krátkým časem zaslali jsme českým peněžním ústavům a samosprávným korporacím i jednotlivcům ve velkém počtu žádosti za podporu ku stavbě chaty; doufáme pevně, že v nadějích, které v tento podnik máme, nebudeme sklamáni, a že po příkladu okr. výboru na Smíchově i jiné korporace a jednotlivci účastní se obětavě na podniku zajisté prospěšném.

Naše společenské večery staly se milým shromaždištěm členstva i hostů z předních kruhů naší inteligence; programy večerů budí

velký zájem v kruzích turistických i uměleckých; Slovinci v Praze ziji, zejména sympatické studentstvo slovincké shromažďuje se na nich. To ovšem pozdravujeme co nejvřeleji; sblížíme se stále s národem, jehož zájmy jsou podobné našim, jehož snahy všichni Čechové chceme podporovati a který také podporuje všechny naše snahy.

Počátkem dubna pořádán byl ve velkém sále Měšťanské besedy ve prospěch zbudování české horské chýše koncert, spojený s alpskou výstavkou.

Koncert, při němž účinkovaly přední naše umělecké síly, vydařil se v každém ohledu skvěle a přinesl také materiální prospěch svému účelu.

Výstavka pak, jež byla hojně a zajímavě oblesána, vzbudila zájem všech přítomných v míře největší. O zdar a uspořádání výstavky přičinily se se vzácnou obětavostí velectěné dámy: paní Julie Chodounská, choť universitního profesora, paní Anna Prachenská, choť zemského advokáta, slečna Marie Chodounská, již máme děkovati též za krásný titulní obrázek našeho časopisu, slečna Růžena Nekutova, dále rovněž velmi zdatně výbor sestavený z pánů studujících vysokých škol.

Doufáme, že v několika letech bude moci býti uspořádána velká, nádherná výstava alpská, jež potrvá delší dobu, a která bude skvělou reprezentací odboru.

Počet členů činil koncem lonského správního roku 108 (13 zakládajících a 95 skutečných). Dnes však máme 16 členů zakládajících a 164 činných. Přírůstek je značný, avšak přece neodpovídá plně našim nadějím; domnívali jsme se, že se ještě více rozmnoží počet členů za druhý rok. Avšak rozvoj a úspěch nezajišťuje jen veliký počet členů; pojišťuje jej činnost odboru, na mnoze horlivost jednotlivých jeho členů. V té příčině jsme zavázáni k díkům mnohým pp. členům, jichž horlivost zajisté i příště neochabne.

Brzy po loňské valné hromadě vydali jsme a zaslali všem členům i přátelům turistiky, jakož i všem denním časopisům články o letních bytech ve slovanských Alpách. Ze tento článek měl značný vliv na úspěch, seznali jsme sami za letního pobytu na Slovinci. Počet turistů českých ve slovanských Alpách se velice rozmnožil, počet rodin, které si vyhledaly pobyt v krásných slovanských horách, byl letos proti letům dřívějším několikanásobný. Jest to nepopíratelný úspěch odboru, a nelze jej podceňovati; neboť odbor náš vede systematicky české rodiny a turisty do krásných slovinských krajů, a když již prvním rokem úsilí jeho tak dobře se zdařilo, doufá v příštích letech ve výsledky stále větší. A vskutku my, kteří známe dnes velikou část Alp od západu až po nejzazší východ, nemůžeme než raditi našim krajanům, by zvolili si letní tury nebo letní pobyt ve slovanských Alpách, které v mnohých směrech rovnají se nejproslulejším místům švýcarským a tyrolským, v mnohém směru však svou romantikou a líbezností je i předčí.

Na loňské valné hromadě jsme navrhovali, aby vydán byl „Alpský almanach“. Pro různé příčiny neuskutečnili jsme tento podnik. Za to vydali jsme „Slovanské Alpy“ a počali jsme vydávati „Alpský Věstník“; náhrada to zajisté více než dostatečná. Spisek „Slovanské

Alpy" obsahuje všeobecné pokyny pro turisty, poukaz k cestovní literatuře, seznam jmen obcí, jež jinak slovinsky a jinak německy se jmenují, přehled horských tur v Slovanských Alpách, letní sídla v těchto, pošty, seznam hostinců, chýší slov. alpského družstva, autorisovaných vůdců, sazby vůdců atd. Finanční úspěch díla již dnes jest uspokojivý, ač ještě podrobné výsledky neznáme.

Jisto jest, že spisem tímto získali jsme mnohde pevné půdy, a že spis přišel vhod všem turistům, kteří navštívili slovanské Alpy; na základě zkušeností, jichž nabyli mnozí turisté, můžeme jej směle doporučit těm, kdož letos podívají se do slovanských krajů Kráňska, Korutan, Štýrska i Přímoří.

Doufáme pevně, že za nedlouhou bude nám možno vydati o slovanských Alpách dílo, které dobře nahradí podrobné německé Alpské průvodce, kteří o tak nádherných krajích, jako jsou slovanské Alpy, mají zprávy naprosto nedostatečné.

Uznali jsme potřebu, vydávati „Alpský Věstník“, list, který by seznamoval členstvo poučnými články s horami alpskými, hlavně slovanskými, i Tatrami, s činností našeho odboru i slovanského alpského družstva vůbec, který by sděloval všechny důležitéjší zprávy z Alp o všem, co děje se ku prospěchu turistů (chýše, cesty, dráhy, vůdcovství), všiml si literatury o horách a vůbec všech podniků, které mají význam pro turistiku. Vydávati časopis považujeme za nutno, aby členům dostalo se kromě ušlechtilé zábavy, jaká pěstována jest každý měsíc na společenských večerech, též poučení o tom, co v Alpách se děje, i aby náš odbor byl reprezentován na veřejnost svým orgánem.

Výboru, který celý účastněn jest na redakci Věstníku, nelze ovšem vysloviti se o tom, jak Věstník plní svůj účel; lze jen konstatovati, že s péčí přihlíží se k tomu, aby obsah byl poutavý, poučný i zábavný, i aby byl rozmanitý. Výbor, porovnávaje četné jiné alpinistické časopisy, doufá, že v ohledu tomto bylo dosaženo dosti, aspoň tolik, co v prvním roku dalo se dosáhnouti.

V říjnu povolilo říditelství c. k. pošt v království Českém pro Věstník tutéž úlevu na poštovním, jaká povoluje se periodickým časopisům.

Výbor v brzkou počne uveřejňovati české názvosloví alpské. Jazyk náš má po velké většině velice vhodné výrazy pro terminologii tuto; učiniti ji známou veřejnosti, jest arci ne nedůležitým naším úkolem. Práce jest skoro hotova; zbývá jen užiti pro některá pojmenování slov, jichž přirozeně postrádá jazyk našeho národa, který nemá vysokých hor a ledovců ve své oblasti, a kterých snad nalezneme u jiných národů slovanských, kteří v území svého jazyka mají hory alpské a Tatry, tedy u Slovinců, Poláků a Chorvatů, kteří nám zajisté vydatně pomohou v této věci.

Roku 1899. vydáme také rozmluvy česko-slovinské, k čemuž konají se již pilně přípravy; toto dílko bude důležitě nejen pro turisty, než i pro všechny kruhy, jak české tak slovinské. Dílko sepsali pánové fil. kand. Vohnout a JUC. Drmota.

Výbor zakoupil mapy generalního štábu v území slovanských Alp, i velké přehledné mapy Korutan, Krajiny, Přímoří i Štýrska, jež o společenských večerech členům jsou k dispozici.

Nákladem odboru vydány byly dopisnice s reprodukcí Belapočského (Klánského) jezera pod Manbartem a Aljažovy chaty pod Triglavem.

Ku zřízení jízdní stezky k chýši slovinského alpského družstva na Kredarici pod Triglavem, kterýžto podnik navrhl zaslužilý, vynikající znalec Alp, universitní profesor J. Fischaufer ve Štýrském Hradci, a ježž provede slovinské alpské družstvo na památku 50letého panování císaře a krále Františka Josefa, věnoval odbor padesát zlatých.

K podnětu klubu českých turistů požádán byl ústřední výbor, aby organizoval zařízení studentských nocleháren ve svém působišti i aby poskytoval výhody českým studujícími, jaké poskytovati chce klub českých turistů studujícími slovinským. Ústřední sbor laškavě vyhověl této žádosti.

Klubu českých turistů, který před nedlouhou dobou oslavil první desetiletí svého trvání, srdečně, upřímně jsme blahopřáli k velkým výsledkům, jichž dosáhl.

V srpnu, kdy všichni členové výboru byli shromážděni v Mojstraně pod Triglavem, nebylo opominuto výborem vzdání osobně úctu přehorlivému podporovateli turistiky ve slovanských Alpách a upřímnému příteli našeho národa, důstojnému pánu Jakubu Aljažovi, faráři v Dovji.

Nezmiňujeme-li se ve zprávě o různých potěšitelných věcech, které však nemají většího významu, budiž nám to prominuto; vždyť potom museli bychom se zmiňovati skoro o celém jednání výboru, jež dělo se ve 35 schůzích, a zpráva o činnosti stala by se nepřehlednou. Stačí zajisté vřknouti důležité pro odbor záležitosti.

Budeme plně uspokojeni, souhlasí-li s dosavadní naší činností členstvo odboru i ústřední výbor. Založili jsme náš odbor ze vřelé srdečnosti pro slovinský národ, z touhy, prospěti snahám, jež sleduje slovinské alpské družstvo, z touhy, zříditi v Praze středisko českých alpinistů. Dle dosavadních výsledků máme pevnou naději, že odbor každým rokem bude se vyvíjeti v před a tak že rok co rok bude vykazovati činnost větší a větší.

Končíme zprávu, děkujeme vřele všem, kdož jakýmkoliv způsobem přispěli ke zdaru všech podniknutí odboru.

Výbor českého odboru slov. alp. družstva.

*

Dürrenstein a Martell.

Cestovní úryvek od dra Frant. Havrdy.

Za krásného počasí a svěžího mrazíku podnikl jsem dne 16. září r. 1898 o 6. hod. rauní výstup ze Schluderbachu na Dürrenstein, štít, jehož vyhlídka právem velebena jest jako jedoa z nejskvostnějších. Po každé zákrutině nový a skvělejší pohled v divoký ohromný park, s jakým chtěl bych porovnat krajinu Alp Ampezzanských, a zdá se mi, že právem: neboť, aby do-

jem byl úplný, nescházejí ani v údolí, v nejbližším sousedství hotelů, urovnané cestičky parkové. Avšak stačí půl hodiny výstupu, a chodec octne se úplně mimo ruch světský a civilisaci, ve velebné přírodě alpské, ve společnosti olbřímů Dolomitových, forem a rozměrů úchvatných. O 8. hodině kráčel jsem již okolo malé pevnůstky, která ve výši asi 2200 m ovládá přechod ze dvou údolí (Rienzkého a Pragského) a tulí se jako kuřátko na svahu Dürrensteinu naproti mohutným útesům Crody Rossy (3133 m). Potkal jsem tu vojáčka, jenž zdvořile přál mi dobrého jitra. Tázal jsem se ho, kam se ubírá? „Pro rozkaz.“ „A co že mají na práci v téhle tvrzi?“ „Prý pěkně živobytí,“ pochvaloval si; „24 hodin službu a 24 hodin prázdno.“ „A co děláte, když máte prázdno?“ pátral jsem. „Hledáme protěž na skalách.“ — Skoro jsem drobounké posádce záviděl idyllický život. Jak uspokojivý pocit musí mít dívka, která v údolí na vojáčka vzpomíná, vědouce, že drahý její naprosto nemůže jí býti nevěren a že hledaje protěž, myslí na ni.

Po malém odpočinku v hospodě na „Plätzwiesen“ nastoupil jsem další výstup na Dürrenstein, jda za červenými značkami po kamenech silně zvětralých; Dürrenstein s této strany zdá se nepůvabným skalním hřebem, bez malebné formy, vyprahlý poledním sluncem, bez vegetace, vody a zeleně. Nikdo by netušil, že je to týž vrch forem bizarně rozeklaných a malebných, které na straně severní a severozápadní mohutným rozmachem pnou se v závratnou výši.

Očekávání, že budu na výstupu tomto sám a sám, nesplnilo se; předešlá mne společnost několika dam s jediným pánem, společnost jdoucí ku podivu rychle, jakoby chtěla rychlým útokem sdolati nepřítel. Však nepřítel — Dürrenstein — se nedal, a již za půl hodiny vracely se marodérky, které zdaly se dalšího výstupu. Brzy došel jsem i ostatních členů společnosti, kteří z veselého allegra přešli v hlemýžďí andante, jakéž sluší se na horách. Jedině nejstarší ze všech dom stoupala statně v čele pravidelným, energickým krokem, svědčícím o tom, že není poprvé v Alpách. Bez obřadů, na základě turistické privileje, zahájen hovor poznámkou o velikém úpalu slunce, hovor, jenž stal se brzy velezajímavým pro mne; dáma scestovala snad půl světa a dovedla o svých cestách vyprávěti způsobem neobyčejně poutavým a duchaplným. Rodem byla Škotka, prodána byla za Hanoverána; manžel, dvě dcerušky a sestra její — Angličanka rodem i snátkem — v nevelké vzdálenosti stoupali za námi.

Výstup, ačkoli dosti příkrý a lopotný, uběhl mi ve společnosti velmi rychle, a po čtyřhodinném výstupu — čítaje ze Schluderbachu — octl jsem se na nejdříve dostupném hrotu Dürrensteinu. Již s tohoto vyhlídka jest překrásna a mnozí na něm přestávají. S hrotu tohoto vede však další cesta na úzkém, asi $\frac{3}{4}$ m širokém a několik (8—10) metrů dlouhém hřebeni, po jehož obou stranách spadá skála kolmo v propasti několik set metrů hluboké, na nejvyšší štít hory (2836 m). Na hřebeni samém lze se síce přidržeti drátěného lana; lano však začíná teprve na samém hřebeni a nikoli na příkrém sestupu na hřeben a sestup tento vedoucí po těžce schůdných balvanech*) vzbuzuje v člověku příjemný dojem, že skončí pádem do propasti, dříve než postaví nohu na hřeben. Závratí

nemám, a tak přechod tento zdál se mi spíše pikantní turistickou pochoutkou. Záhy však musel jsem věnovati pozornost svou paní S., která zvykla jsouc všechny tury konati s vůdcem, nebyla sama s tento sestup. Kráčeje napřed s kamene na kámen, opíral jsem se levicí o hůl pevně zabodnutou v rozsedlinu skalní, a pravici vedl jsem dámu. V tom cítil jsem, jak povoluje spona na mém hrdle a že kabát, zavěšený po způsobě cyklistů na šňůře, svezl se mi s ramen. Ohlédnouti jsem se nesměl, aniž jsem mohl kabát rukou zachytiti, poněvadž nemohl jsem ve chvíli té odejmouti pravici svou paní S., kteráž sestupující v tom okamžiku na hřebem celou tíhou svou o pravici mou byla opřena, a poněvadž levicí musel jsem se opírat o hůl, ježto bych jinak byl na kritickém tomto místě ztratil rovnováhu. Projelo mně tu chvíli hlavou, že kabát je v propasti a s ním — celá moje cestovní pokladna! Leč musil jsem aspoň tolik vteřin počkati, až stanuli jsme pevně na hřebeni a mohli se přidržeti lana. Ohledl jsem se a — radostil kabát visel asi metr pode mnou, zachycený na hraně skalní v šikmé poloze; zející kapsy byly obráceny směrem k propasti. Operace musila býti velice opatrná, aby tobolka nevypadla do propasti. Odevzdav své průvodkyni hůl, klekl, ba skoro lehl jsem na hřebenu; jednou rukou držel jsem se lana, sehnul jsem se nad prohlubeň a druhou rukou sbíral jsem cípy kabátu asi jako cípy jablkového koláče, boje se, aby vzácná nádivka z něho nevypadla. Dopadlo vše dobře; kabát i s penězi přivínil jsem k hrudi a po snadném přechodu po hřebenu a snadném výstupu na štít nejvyšší těšili jsme se vyhlídce, kterou řadím k nejskvělejší, jakých jsem kdy zažil. Celý ohromný kruh východních Alp rozložen byl ve skvělém panoramatu před námi, na modré obloze nebylo ani mráčku a na severovýchodě Zvon a Venediger, na severozápadě skupina Riesenerneru, obři Zillerští, na západě Alpy Štubajské, Ötzské, na jihozápadě skupina Ortleská a dále Adamello a Presanella seřaděny byly v ohromný běloskvoucí šik; na jihu téměř na dostřel Croda Rossa a v levo i v pravo od ní celá pokladnice skvostů Dolomitových byla za přestálou námahu odměnou věru královskou.

Pobesedovali jsme téměř dvě hodiny na úzkém vrcholu, rozloživše se v září sluneční paprskovitě kolem kamenného panáka, který skrývá v sobě pouzdro s pamětní knihou, a ocenili jsme po zásluze triviální vtípy o žizni a pivu, jakými jistí turisté uplatnili ve knize kulturní svoji převahu. Kdož ví, jak dlouho bychom byli na vrcholu pobýli, kdyby hlad i žízeň nebyly přiměly nás k sestupu. Hlad působí ochablost živ, a tak stalo se, že při návratu po hřebeni i druhé dámy pocitovaly v míře nemalé závrať hrozivou; pan S. i já rozdělili jsme sobě úlohy vůdců a šťastně přešli jsme nevlídné místo. Ještě nikdy v životě neslyšel jsem tolik díků za trochu galantnosti. Dámy málem by ze mne byly učinily vůdce z povolání. Při sestupu udělali jsme hojnou žeň genciánu a v hospodě na Plätzwiesen musil jsem — ač bych se byl rád dostal dále — účastniti se společného oběda. Po obědě jako cikáni utábořili jsme se na louce, dávajíc se péci sluncem, které ve výšce 2200 m a v druhé polovině září vyhnalo ještě sloupec rtuťový na 26° R., zpívali, hovořili, pili jsme kávu a byli jsme veseli tak, až starý Dürrenstein hlavou potřásal.

Nádherný západ slunce při dalším sestupu, podivuhodné oranžové zbarvení štítů horských a hvězdnatá noc vystřídaly se ve krásné scenérii.

*) Jak jsem se dověděl, bude i část tato co nejdříve opatřena lanem.

Hovor zvažněl; octli jsme se — v Praze. Paní S. i sestra její znaly Prahu z cest svých a vřelými slovy vzpomínaly krásného pohledu na královské Hradčany.

Mimo vůli svou octl jsem se v hovoru politickém; společnost zahrnula mne dotazy po našich poměrech. Vykládal jsem, jak jsem dovedl, a zdálo se mi, že jsem přesvědčil. Aspoň konečné jich úsudky zněly velice sympaticky a těšily mne tím spíše, poněvadž všichni členové společnosti byli vzdělání vysokého, povzneseného nad bezmyšlenkovitou frázi. Společnou večeři v Schluderbachu skončil krásný den a o půlnoci rozloučili jsme se jako staří přátelé, tklivě, abychom se v životě již neviděli.

Po námaze dne tvrdý spánek rouškou zapomenutí zastřel dějiny české i Gordona, Heine i Kiplinga, Crodu Rossu i vojáky v pevnůstce, sumou celou spoustu dojmů i představ, jež po celý den ducha zaměstnávaly.

*

Dne 18. září u Goldrainu vešel jsem v údolí Martelské, vedoucí v samý střed ledovců Ortleských. Údolí náleží k nejkrásnějším, jež znám, a když po šestihodinné lopotě v úmorném vedru poprvé uzřel jsem Monte Cevedale v celém jeho běloskvoucím jasu, přál jsem si, aby jako u Gabonu zůstalo slunce státi, bych ještě týž den dostoupiti mohl sedla. Však slunce státi nezůstalo a byla již úplná noc, a Cevedale jako bílý duch puul se k hvězdnaté obloze, když překročil jsem práh chaty zvané „Zufallshütte“ (2189 m.). Vešel jsem v jídelnu — spolu kuchyni — zařízenou s komfortem novelikým. Police s nádobím, železná pec a dva stoly s příslušnými lavicemi jsou jejím zařízením, obraz Drážďan a podobizny výborů sekce Drážďanské jedinou ozdobou. Na peci robila se právě večeře pro větší počet lidí, štíplavý kouř nás dusil a při slabém svitu dvou lamp sotva jsem rozeznával přítomné. U pece kutily dvě ženy, stará a mladá; u jednoho stolu byli jsme tři turisté, u druhého vůdcové za předsednictva Matěje Eberhofra, jenž jest zároveň hostinským v chatě a byl mým vůdcem. Skupina velezajímavá, obrázek Defreggerův. Vůdcové statných postav, klobouky v týle, krátké dýmky v ústech a všichni pozorně naslouchali mladému muži v úboru zpola městském, zpola tyrolském. Byl to Josef, syn Eberhofrův, který právě po tříleté vojně vrátil se z Vídně a líčil těmto mužům hor život a nástrahy velkého města. Poslouchali všichni zbožně — nejvíce však drobounek, buclatě, asi pětileté děvčátko, mající hlavičku opřenou o dlaně jako andělsček pod Sixtinskou Madonnu.

Otec Eberhofer brzy mně vysvětlil, kde se v alpské chatě bře drobounek ten host; poslal ji lékař sem do výše 2200 m, aby v ostrém vzduchu a při mléčné stravě nabyla krve, kterou byla chuda. Kura osvědčila se výborně; za 2 měsíce byl z ní cvalíček, dětinnými nápady osvětlovala život v této poušti, a vůdcové i turisté měli v ní malinkou, avšak bodrou přítelkyni.

Dnes ovšem věnovala se jen zábavě Josefa a k nám turistům měla se jen potud, že řekla nám své jméno a dala nám pac.

Josefovi také pochlubila se všemi svými poklady. A ty stály za podívání. Ozbrojila se svítilnou a brzy přinesla svůj „rucksack“, který dovolila rozpakovati jen Josefovi. A bylo toho tam! jedna panenka větší, která nedala se v flumoku umístiti jinak než napříč, takže hlavička byla v dolním levém rohu a nahoře při pravém řemeni koukaly nožičky; pa-

nenka malá; peřinka; hliněný pekáček pro loutky; láhvička po voňavce(!) a konečně škatulka s krejčárky, které darovali jí turisté i vůdcové. Zůstavuji kritice P. T. turistek, zdali mladá dáma byla pro Alpy dostatečně vyzbrojena. S maličkou obyvatelkou chaty stali jsme se všichni maličkými a vůdce i turista pohráli jsme si s panenkami i ruksáčkem a bavili jsme se tak, že skončili jsme besedu později, než v alpských chatách obyčejem.

*

O některých švýcarských drahách.

Zajímavá data o některých švýcarských horských drahách uveřejňuje „Oesterr. Touristenzeitung“ v č. 22. z r. 1897. Především podává statistická data, jež pobaví snad mnohé naše čtenáře.

Dráha na Pilatus u Luzernu, 4618 m dlouhá, dosud nejmělejší horská dráha, ač maximální stoupání její (48%) předčila již dráha z Lauterbrunnen do Mürren, dopravila letos skoro 40.000 osob.

Dráha z Grindelwaldu přes Wengeralpu do Lauterbrunnen 18.5 km dlouhá, její nejvyšší stanice Malý Scheidegg jest východiskem elektrické dráhy na Pannu, měla letos příjem bezmála půl milionu franků, daieko více, než r. 1897; dráha z Lauterbrunnen do Mürren, dlouhá 4.3 km, měla příjmu 160.000 franků. (Dle cen jízdních lístků pro celou trať jelo po první dráze skoro 50.000, po druhé as 55.000 turistů. Pozn. red.)

Do Zermattu přijelo r. 1897 drahou z Viège přes 30.000 návštěvníků, letos však mnohem více následkem pěkného počasí a otevření dráhy ze Zermattu na Gornergrat. Přesných dat dosud není. Jízdného platí se z Viège (Visp) do Zermattu za 35 km 16 franků ve druhé a 10 franků ve třetí třídě! Zpáteční listky nejsou laciné. Akcionáři všech drah dosud uvedených mohou býti spokojeni.

Dráha ze Zermattu na Gornergrat otevřena byla, jak jsme již dříve podotkli, 20. srpna t. r. Jest to nejvyšší dráha evropská. (Mnohem vyšší dráhy postaveny jsou již — ovšem za daleko příznivějších podmínek — ve východní Indii, v Peru, kde dráha z Arequipy do Puna dosahuje výše 4580 m; dokonce dráha Oroyská jde přes sedlo ve výšce 4769 m.) Dráha na Gornergrat jde do výše 3020 m; při stavbě bylo zaměstnáno 2400 dělníků, pro něž zřízeny byly ve výši 2000 m dřevěné baráky, ježto bylo pracováno v tunelech i v zimě. Tato dráha, 10 km dlouhá, při níž rozdíl výšky činí 1413 m (Zermatt je položen 1607 m nad mořem), stála přes půl čtvrtá milionu franků. Obyvatel Zermattu vzpírali se dlouho proti dráze, obávající se, že výnosný obchod, kterým se živili mnozí nosiči a vlastníci koňů i mezků, bude ohrožen, ba i zničen; avšak co naplat, v posledních letech byla tak velká návštěva v Zermattu, že vůdců, nosičů atd. se nedostávalo.

Ještě větší zájem než dráha na Gornergrat působilo otevření části dráhy na Pannu, a to v celém technickém i turistickém světě. Ovšem byla ku konci sezony r. 1898. otevřena jen trať z Malého Scheideggu k ledovci Eigeru (s průměrným stoupáním 15%), avšak již to zadrželo příčinu k obdivu. Trať, která byla vystavěna, a jež vede k místu.

položenému nad mořem 2319 m, končí několik málo minut před velkolepým ledovcem Eigeru. Jak jsme se již v předešlém čísle zmínili, byla tato část otevřena 19. září m. r. Od stanice u ledovce Eigerského povede dráha skoro vesměs tunelem pod ledovci; největší spád bude činiti 25%. Všecky stanice, vyjmajíc poslední, budou skryty ve skále. Provedením dráhy bude ovšem také cesta na vrchol Mnichu (4105 m) a Eigeru (3975 m) značně zkrácena a ulehčena. — Velkou důležitostí bude, jak, i jak dlouho dovedou dělníci pracovat „ve vyšších sférách“. V Evropě máme v té příčině zkušenost jen do výše něco přes 3000 m. Při stavbě dráhy na Gornergrat bylo pozorováno, že dělníci mohou dobře pracovat normálně do 2700 m nad mořem, že však normální práce plně přestává ve výši 3000 m. Dle zkušeností nabytých při stavbě zmíněných jihoamerických drah jest práce dělníků ve výši nad 4000 m velice střížena a možna jen tehdy, zvyknou-li dělníci této výšce; bude tedy třeba aklimatizace; avšak půjde to těžko, aby dělnictvo vydrželo dlouho ve výšinách. V té příčině není nezajímavá zpráva o stavbě observatoři na Mont Blancu, kterou jsme uveřejnili v listopadovém čísle. Než i tyto obtíže lze přemoci, bude-li dosti peněz; dosavadní hotovou trať vystavěl podnikatel ingénieur Guyer-Zeller ze svých prostředků, vydav skoro 2 mil. franků; celá dráha je vypočtena na 10 mil. franků, a výlohy nejsou dosud plně zajištěny. Guyer-Zeller však pevně doufá, že celý podnik bude hotov v šesti letech.

Tento činný podnikatel vypracoval také plán velkolepé dráhy, kterou má být spojeno východní Švýcarsko s Tyroly a dále s Benátkami a Terstem. Tato dráha má vésti z Churu a stoupati rýnským údolím do Scharausu, odtud zahrnouti do údolí řeky Albuly; za Bergünem má být pod sedlem albulským proraženo horstvo tunelem 12 km dlouhým, směrem k Beversu v horním Engadinu. Zde dráha jde Innským údolím, pak stoupá údolím Spölským k sedlu Ofenskému, pod nímž prokopán bude tunel 10 km dlouhý, a vejde do údolí Münsterského k hranicím tyrolským. Zde povede krajem Vintschgau přes Mals a Laas do Meranu, kdež bude připojena ke dráze na Bolzano. — Bude to dráha prvního řádu, po kteréž budou zavedeny rychlíky. Nejvyšší bod dráhy bude v tunelu pod sedlem Ofenským ve výši 1630 m. Švýcarská trať z Churu do Münstru na hranicích Tyrol bude 134 km dlouhá a jest rozpočtena na 98 mil. franků! Postavení další části dráhy na tyrolském území, prozatím jen z Malsu k Meranu, zdá se býti pojištěno; tato část jest 60 km dlouhá a rozpočtena jest na půl šesta milionu zlatých. Bezpochyby bude již v státním rozpočtu na r. 1899. postaráno o částečné uhrazení výloh.

*

Ze slovanských Alp.

Plán na stavbu české chýše nad Jezerem korutanským byl zaslán již k posouzení ústřednímu výboru, předsedovi Saviňské podružnice p. Kocbekovi a starostovi Jezera p. Murimu. Na jaře tedy začnou „stavební starosti“.

Ku stavbě české chaty. Na vyzvání výboru za příspěvek ku stavbě chýše přihlásila se nejdříve ústřední záložna rolnická v Olomouci. Víťame tento projev z Moravy s největší radostí.

Alpská turistika mezi slovinskými a českými studujícími velmi se rozmáhá; velikou zásluhu o to má „Slovensko planinsko društvo“. Letos vydalo družstvo studujícím středních slovinských škol přes 70 legitimací, studujícím českých škol pak 20 legitimací, na základě jichž poskytnuto bylo bezplatné přenocování v chýších družstva.

Dráhu ze Sinčevsi (Kühnsdorf) k Jezeru zamýšlí postavit vláda; příslušná předloha jest již hotova. Víťame to co nejvíce; neboť postavením dráhy pohodlnější a v kratším čase bude lze dostati se do Jezera a tím také k budoucí české chatě.

Dráhu z Lublaně severním směrem do Šmarna (Smartno, něm. St. Martin) v údolí Sávy postaví družstvo, v jehož čele jest starosta lublaňský, pan Hribar.

Dr. Kugy podnikl s vůdcem Ondřejem Komačem z Logu v Trentě první přechod sedla prisenského (2200 m) mezi Rázorem a Prisojníkem z údolí Pišenci do Trenty. Výstup jest velmi obtížný a vyžadoval 3½ hodiny; sestup jest snadnější.

Nejvyšší horská místa v Chorvatsku. V Gorském okrese rozkládá se podél Lujzijské cesty Zelenje gornje ve výši 882 m, odkud se cestovateli otvírá vyhlídka na moře Jadranské. Mezi Sněžníkem a Risnjakem jest viska Šegina (953 m) a Platak (1111 m). Mezi Čabrem a Prezidem leží obec Kozí vrch 914 m vysoko. Obec Malý Han ve Velebitu, přes níž vede cesta do Dalmacie, je ve výši 1045 m. Nejvyšší místo v zemi jest Mrkviště, vesnička na Velebitu blíže Jablance, jež leží 1276 m vysoko.

Největší horská jeskyně v Chorvatsku jest Pčelina ve vrchu Vranjači blíže města Vrebece u Liky. Cestovatelé odhadují její délku na 3000 (!) metrů. Tato jeskyně má více síní, vodních nádržek, podzemní jezero a mnoho překrásných krápníků. Nejkrásnějším takovým útvarem jest záclona barvy žlutobílé, která jest as 10—12 m dlouhá a má plno záhybů, jež jsou i na metr dlouhé. Nejproslulejší záclona v Postojenské jeskyni, jež se pokládá na nejlepší útvar toho druhu, jest dlouhá 2 m, avšak záclona ve Pčelině převyšuje ji šířkou i počtem záhybů a snad nikde na světě není jí rovné. Pčelina obdržela jméno své odtud, že nad „vraty“ (vchodem) se usazují divoké včely.

Planinskí vestník. Bohatý, zajímavý obsah prosincového čísla jest tento: Našemu cesarju Francu Jožetu I. — Potovanjaje okoli sveta. — Črez Triglav. — Črtice s potovanjaja hudomušnega Janka. — Zprávy spolkové. — Literatura. — Různé zprávy. — V tomto čísle uveřejněna jest delší věřá zpráva o našem Věstníku, která nás srdečně těší; za uznání, jehož se nám tu dostalo, děkujeme redakci srdečně a přejeme věstníku naší centrály zdar největší.

*

Z Tater.

Towarzystwo tatrzańskie vystavělo r. 1897-98 cestu v údolí Stražysko a Kościelské nákladem 500 zl. Nové stezky zřízeny kolem Zmarzeho Stavu na sedlo Kozího Vrchu, z polany Gasienicové přes Nižnią Králowé do Oleczyška; z Bychonowej k vodopádu Siklavy a k dolní Roztoce. — K chatě Polové přistavěno patro; chaty na sedle Kondrackém a při Velkém Stavu restaurovány. Sněm království haličského podporoval vydatně snahy neunavného towarzystwa Tatrzańského. Pomocí jeho zbudovalo towarzystwo nákladnou cestu z Nového Targu do Zakopaného, odtud do Kuźnic a Jaszczerówky a dokončil za nedlouho cestu do Lysé Polany. V brzkou pak počne stavba cesty ze Zakopaného do Chochołowa a z Lysé Polany k Mořskému Oku.

*

Neštěstí v horách.

29. Dne 21. srpna vydal se S. Panzer z Vídně sám z Cortiny na horskou partii, neudav nic bližšího, kam směřuje. Když do 31. se nevrátil a mezitím vyšlo na jevo, že 21. srpna vypíjčil si jistý turista klíč od chaty tofanské, aniž

O velké návštěvě východního Švýcarska, hlavně bernského Oberlandu svědčí, že po Thunském a Brienzském jezeru, mezi nimiž rozkládají se Interlaky, bylo letos po parnicích dopraveno skoro půl milionu osob.

Počet hostů ve švýcarských hotelích, zařízených pro cizince, činil r. 1898 as 2.300.000. Z nich bylo 18% Švýcarů, říšských Němců 34%, Angličanů 16%, Francouzů 12%, Američanů 8%. Zůstatek připadá na všechny státy ostatní.

Soutěska Aary u Meiringen, jedna z nejvelkolepějších v Alpách, byla opatřena letos po celé délce schůdnou cestou. Práce v příkrých skalách byla velice nebezpečná. Roku 1899. zřídí obec Meiringen spojení tramway a bude každého večera soutěsku elektricky osvětlovati.

Nový alpský spolek byl zaražen v savojském městě Annecy; jmenuje se „Société des Alpinistes Annéciens“.

V Chamonix bude zřízen Drem. Rosière velký vodoléčitecký ústav; po 25 letech stane se ústav majetkem obce.

*

Z východních Alp.

Silnice přes Stelvio (Stilfser Joch), vedoucí z Trafoi kolem nádherných ledovců do italského Bormia, jejíž nejvyšší bod jest 2760 m nad mořem, není sjízdná již od polovice října pro velké množství sněhu, jehož bylo na sedle již přes 1½ m. Příští rok počnou velké opravovací práce na silnici, jež budou trvati devět let; silnice bude částečně přeložena. Rozpočet činí přes 300.000 zl. Vozba ovšem nebude přerušena.

Neobyčejně teplá temperatura na Raxalpě. Dle meteorologického pozorování v chýši arcivévodý Karla Ludvíka byla průměrná teplota na Raxalpě v říjnu 1898 o 3·7° C vyšší, než jest normální temperatura v této době. V listopadu dokonce byla průměrná teplota + 2·5° C, kdežto normální jest - 4·3° C; tedy za tento měsíc činí rozdíl 6·8° C! -- Dnu, kdy slunce vůbec nesvítilo, bylo v listopadu na Raxalpě jen pět; stejný byl počet dnů, kdy padal sníh.

Hospic sv. Krištofa na Arlbergu. Něm.-rakouskému alp. spolku podařilo se prosaditi, že byl značně opraven, vlastně znovu zřízen opuštěný hospic na silnici arlberské, který položen jest 1781 m vysoko nad mořem na hranici tyrolské a vorarlberské. Počet chodců přes Arlberg množil se v posledních letech stále; není pochyby, že nyní po znovuzřízení hospice bude počet turistů přes Arlberg daleko větší. Kdo nemusí příliš spěchat, může ve stanici na jedné neb druhé straně tunelu vystoupiti a dopřáti si tříhodinovou procházku v jednom z nejhezčích kontů východních Alp. Hospic obydlen jest již v této zimě.

Horské chaty v zimě. Německo-rakouský alpský spolek, rakouský klub turistů i jiné spolky alpské upozorňují letos turisty, že následkem četných krádeží v lonské i předlonské zimě ponechaly chýše své bez proviantu, který tedy nyní zimní turisté musí vzíti s sebou. V chýši na Fimberbodenu blízko údolí Trisany v západních Tyrolích byly zásoby ponechány; před nedávem byly zničeny a ukradeny.

Ve Stubajských Alpách slezli v říjnu studující Berger a Peer dosud nedostoupený vrchol Seejochthurn.

Ze skupiny V. Zvonu. Cestou z Glocknerhausu přes mohučskou chýši k Hoher Gang a k Pasterze šlo uplynulý rok 279 turistů.

V Toblachu staví se opět nový velký hotel u nádraží. Zaznamenáváme tuto zprávu proto, že v tak řeč. Pusterthalu a hlavně v Toblachu vzrůstá počet těch, kdož volí tam letní pobyt, měrou neobyčejnou. — Také u blízkého pragského jezera otevřen bude na jaře nový hotel.

*

Dráhy.

Dráha na Zugspitze. Dle zprávy mnichovských „N. Nachrichten“ zamýšlí vystavěti anglická společnost elektrickou dráhu z Eibsee na Zugspitze, kteráž prý zakoupila již jezero Eibské a hotel u něho postavený.

Lanová dráha z Meiringen k Reichenbašským vodopádům bude otevřena na jaře r. 1899.

Správa Gotthardské dráhy otevřela r. 1897. nové odbočky z Luzeruu do Immensee a z Zugu do Goldau. Otevření těchto odboček přispělo asi mnoho k tomu, že letos na celé gotthardské dráze bylo vydáno asi o 300.000 jízdních lístků více, než v předešlých letech.

Pro stavbu dráhy z Martigny v rhonském údolí přes Velký sv. Bernard do italské Aosty byly již provedeny přípravné práce anglickým konsorciem.

V severovýchodním Švýcarsku budou za nedlouho provedeny dráhy z Brunnen u čtyřkantonského jezera na Axenstein (Frohnapstock, 1922 m) a na Siintis (Sentis) v Appenzellsku (2504 m), vrchol pro velikou vyhlídku mnoho vyhledávaný. Z Appenzellu povede z počátku elektrická, dále lanová dráha s maximálním stoupáním 12% k malému hotelu, který jest 5 minut pod vrcholem. O něco níže, ve výši 2467 m postavena jest velká observatoř.

Pro postavení dráhy z Reichenhallu do sv. Jana v Tyrolích konají se rovněž přípravy; máme však za to, že nejen obtíže finanční, nýbrž i překážky přírodní pozdrží provedení.

*

Chaty.

Basilejská sekce švýcarského alp. klubu zřídí novou chatu na svahu Weisshornu k zermattskému údolí.

V nově zřízené chatě Constantia sekce Diablerets švýc. alp. klubu, postavené ve výši více než 3000 m, nad údolím Zinalským, severozápadně od Zermattu, sepsána byla letos notářská smlouva o zřízení chaty a postoupení pozemku k ní. Snad nebyl tak vysoko sepsán ještě žádný notářský akt.

Aby Zittelhaus na Sonnblieku lépe dřívím a potraviny mohl býti zásobován, zbudována bude asi ve výši 2750 m v místech, kde počíná jihovýchodní hřeben Sonnblieku, chata, jež nazývají se bude *Rajacherovou* a má r. 1899. býti otevřena. V nouzi sloužiti může i turistům.

Chýše pod Trojcimbuřím (Drei Zinnen), postavená sekci „Hochpusterthal“ (D. Ö. A. V.) na Toblinger Riedl (2407 m), jež loni pro značné opravy mohla býti otevřena až 12. července, byla navštívena 751 turistou.

*

Různé zprávy.

Alpská růže. Zajímavý článku nveřejňuje v Hrvatském Planinaru o alpských růžích (Rhododendron hirsutum) p. Karel Hirc, na slovo vzatý přírodopyskec a redaktor listu. Vyjímáme z něho toto: V Rakousko-Uhersku rostou čtyři druhy Rhododendronu: Rhododendron ferrugineum hlavně v centrálních Alpách; Rh. hirsutum v Alpách Vápencových, Rh. myrtifolium, jako význačná rostlina na severních a jižních horách Sedmíhradska, a Rh. Chamaccistus, která roste ojedinele. Vlasti Rh. je Asie, zejména Himalaja, kde jsou druhy, jež jsou vysoký jako dubové stromy a květy mají jako lilie. K jihu a východu náležají se druhy tohoto rodu v Sundajském zálivu, Číně a Japanu, k západu u moře Černého (Rh. ponticum), odkud přecházejí trochu pozměněny až na Gibraltar, kde se k nim přidružují naše druhy, jako spojky velkého indického centra.

Slepý turista. Jen jako zvláštnost uvádíme, že slepý Angličan dr. Campbell vystoupil letos — a to dle úsudku vůdců velice jistě — na Eiger, Pannu a Titlis. Příštího roku zamýšlí dr. Campbell vystoupiti na Wetterhorn a na Montblanc.

Ve vsi St. Ulrich, v údolí Grödenském blízce Bolzana v Tyrolích, odhalen byl pomník *Pavlu Grohmannovi*, který měl velké zásluhy o turistiku v Dolomitech. V Brixleggu, v údolí jižního Innu, zřizuje se pomník Ludvíku Steubovi, jehož velice krásné spisy přispěly mnoho k návštěvě cizinců v Tyrolích.

Horská dráha bude se stavěti na Krimu z Bakčisaraje do Jalty, kteráž dosud neměla železničního spojení. Dráha bude 68 verst dlouhá; z toho připadá skoro polovice na ozubenou trať. Nejvyšší bod dráhy — v pohoří Jaile — bude 1400 m nad mořem.

Výstup na Ilmani. Anglický turista Conway slezl první se dvěma švýcarskými vůdci v září po pětidenním lopotném výstupu horu Ilmani (6410 m) v republice Bolívii. Domorodí vůdce po cestě je opustili.

Stoleté památky narození kněze Bedy Webera, tyrolského vlasteneckého spisovatele a básníka, bylo v některých listech právě vzpomenu. Spis Weberův „Das Land Tirol“, vydaný v Innsbrucku r. 1828, z něhož čerpali pozdější, byl veliké důležitosti pro alpskou turistiku.

Club Alpino Siciliano, nyní sedm let starý, čítá 500 členů. Arcivévoda rakouský Ludvík Salvator jest čestným členem.

*

Zprávy spolkové.

Valná hromada českého odboru slovinského alpského družstva koná se ve středu dne 4. ledna o 7. hodině večerní v sále umělecké besedy. Na programu jsou zprávy o činnosti odboru a volné návrhy. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se valná schůze dle § 17. stanov o hodinu později bez ohledu na počet přítomných. — Obě dosavadní valné schůze, ustavující i první řádná valná hromada, byly navštíveny četně; leč proto přece zveme všechny pp. členy, aby dostavili se o 7. hodině, by nebylo třeba vyčkávatí hodiny osmé, kdy začítí má zajímavý, bohatý program společenského večera.

Čtvrtý společenský večer odboru bude konán ve středu dne 4. ledna. Bohatý program večera obsahuje předem přednášku p. ředitele J. Kořenského: Z přední Indie. Pan přednášející ukáže laskavě fotografie velebných hor asijských i měst indických. — Program koncertu jest tento: 1. slečna Anežka Falladova: H. Trneček, „Schubertova fantasie“ na harfu. — 2. paní Božena Káanová z Albestu: A. Dvořák „Z písní milostných“, V. Laub „Anička malučka“. — 3. p. J. Victorin, člen Nár. divadla: písně prof. J. Kána z Albestu „Dvou duší sladká touha“, „Jako temných mraků závoj“. — 4. slečna A. Falladova: F. Godefroid „Tanec vil“, Hasselmaus „Koncertní valčík“. — 5. paní Káanová z Albestu a p. J. Victorin: A. Dvořák, „Moravské dvojzpěvy“. — 6. p. J. Victorin: Blatácké písně. — 7. paní Káanová z Albestu: Národní písně. — Připomínáme že při provádění jednotlivých čísel programu nebude dovoleno přinášeti jídla a nápoje, aby zachováno bylo ticho co největší, i prosíme pp. účastníky večera, aby laskavě opatřili si, čeho třeba, před programem aneb v době mezi jednotlivými čísly programu.

Třetí společenský večer odboru byl konán 3. prosince. Program jeho přilákal znovu četné členstvo i milé hosty. Tentokrát přednášel pan zemský sekretář Dr. Frant. Havrda o svých horských potulkách v r. 1898, při koncertě pak spoluúčinkovaly paní Marie Bašusová, virtuoska na piano, p. J. Pavlata, virtuos na cello, a tenorista p. K. Schmaus. — Přednáška p. Dra Havrda, vysoce zajímavá obsahem i přednesem, upoutala celou společnost tak, že o ní na večeru samém i po večeru dlouho bylo vypravováno. Pan přednášející cestoval v posledním létě v Solnohradských a Tyrolských Alpách, pozdržel se ve svém vypravování u horských výstupů v okolí Heiligenblutu, Cortiny a Suldenu, a učinil tak způsobem takovým, že celá společnost byla mu upřímně vděčna. Jsme tomu srdečně rádi, že dovolil, abychom část jeho přednášky v našem listu uveřejnili. Pevně doufáme, že nás jistě v budoucí sezoně zase o Alpách poučí a ušlechtilé pobaví. — Paní Marie Bašusová příjemně překvapila virtuosní hrou na piano všechnu společnost a zvláště znalce, jimiž

přednes velice obtížných komposicí byl uznán za výborný; upřímně gratulujeme ctěné dámě k velkému úspěchu jejímu. Rovněž nadšenou pochvalou provázeno bylo vystoupení p. J. Pavlata, jehož mistrná hra na cello uznávána jest plně v uměleckých kruzích. Pan Karel Schmaus rozvířil krásným přednesem prostých blatáckých písní všeobecnou, velkou chválu, která tomuto nadějnému pěvci může plně lichotiti. Veliký úspěch všech účinkujících byl plně zasloužený.

Noví členové odboru:

slečna Emilie Divišova v Praze,
pan František Borovský, kustos umělecko-průmyslového musea v Praze
" JUDr. Jaroslav Husník na Král. Vinohradech,
" MUDr. Karel Kuffner, profesor české university v Praze,
" Jaroslav Valenta, zemský účetní úředník v Praze,
" MUDr. Jaroslav Hruška, starosta města Kladna,
" Otokar Zuchar, sládek v Kladně,
" JUDr. Jaroslav Lohař, zemský advokát v Jičíně,
" Eugen Lederer, sekretář úrazové pojišťovny v Praze,
" František Rašín rytíř z Ryzmburka, volkoobehodník v Praze,
" MUDr. B. Souček, dětský lékař v Praze,
" Dr. J. Strouhal, professor české university v Praze.

*

Český odbor slov. alpského družstva.

Členové zakládající:

Český akciový pivovar v Budějovicích	pan Pisecký Josef rytíř z Kranichfeldu, architekt na Smíchově
pan Deyl Jan, MUDr., profesor české university v Praze	pan Podlipný Jan, JUDr., starosta král. hlav. města Prahy
pan Dusil Čeněk professor c. k. reálky na Král. Vinohradech	paní Prachenská Anna, choť zemského advokáta v Praze
pan Chodounský Karel, MUDr., profesor česko university na Smíchově	pan Prachenský Stanislav, JUDr., zemský advokát v Praze
pan Kavalír Vladimír, továrník na Sázavě	pan Prachenský Vladimír, lékárník v Táboře
pan Kubeš Václav, ředitel cukrovaru v Dolním Cetně	„Slavia“, vzájemně pojišťovací banka v Praze
paní Kulhavá Marie, choť c. k. okresního lékaře na Král. Vinohradech	pan Tomšič František, vrehní inženýr zemského výboru v Praze
paní Neurentterová Maruše v Praze	
Obec král. hlav. města Prahy	

Členové skuteční:

pan Adler Josef, vrehní inženýr v Chomutově	pan Duchoň Adolf, řed. tech. kanceláře na Smíchově
pan Baštýř Alfréd, MUDr., zubní lékař v Praze	pan Dvořák Ant., PhC. v Král. Vinohradech
pan Baštýř Edvard, JUDr., zem. advokát v Praze	pan Fáček Vladimír, JUDr., koncipista zem. výboru v Praze
pan Bondy Leo, továrník v Praze	pan Frankenberg Otakar, MUDr., c. k. universitní docent v Praze
pan Borovský Frant., kustos umělecko-prům. musea v Praze	pan Franta Bohuslav, JUDr., rada zem. výboru v Praze
pan Bureš Alois, stavitel v Král. Vinohradech	pan Franta Jaroslav, MUDr. v Praze
Československý spolek v Praze	pan Franta Ondř., c. k. školní rada v Praze
slečna Divišova Emilie v Praze	pan Gabroušek J., tajemník v Oseku
pan Dočkal Frant., c. k. veterin. inspektor v Praze	pan Göttinger Frant., inž. zem. výboru v Praze

pan Hausa Ferd., tajemník okresního výboru na Smíchově
 pan Havrda Frant., JUDr., sekretář zem. výboru v Praze
 pan Horbaczewski Jan, MUDr., profesor české university v Praze
 pan Heyrovský Leop., JUDr., profesor české university v Praze
 pan Hiller Ferd., cis. rada, tajemník ústřed. sboru zemědělské rady v Praze
 pan Holub Jos., měst. inženýr v Libni
 pan Hrabák Jan, c. k. vrchní báňský rada v Praze
 pan Hrazánek Karel, vrchní ředitel pojišťovny v Praze
 pan Hrázský Jos., profesor českých vysokých škol technických v Praze
 pan Hřiva Jos., MUDr. na Smíchově
 pan Hruška Jaroslav, MUDr., starosta města Kladna
 pan Hušek Jaromír, redaktor v Král. Vinohradech
 pan Husník Jar., Dr., v Kr. Vinohradech
 pan Charbuský Leo, inženýr v Karlíně
 pan Chodounský Fr., ředitel výzkumné stanice Praha
 paní Chodounská Julie, chof c. k. univ. profesora, Smíchov
 paní Chodounská Růžena v Praze
 pan Chodounský Karel, asistent na české universitě, Smíchov
 slečna Chodounská Marie na Smíchově
 pan Chvála Albrecht, obchodník, Praha
 pan Jahn Bedřich, JUC. v Král. Vinohradech
 pan Janošik Jan, MUDr., profesor české university v Praze
 paní Janošiková, chof profesora české university v Praze
 pan Janovský Vítězslav, MUDr., prof. české university v Praze
 pan Jedlička Bedřich, JUDr., zemský advokát v Praze
 pan Jedlička Ondřej, JUDr., zemský advokát na Zbizoze
 pan Jeřábek Lubomír, JUDr., cis. král. soudní adjunkt v Praze
 pan Jirgl Vincenc, mag. koncipista v Praze
 pan Jiruš B. šlechtic, MUDr., cis. král. dvorní rada v Praze
 pan Kabát J., ředitel cukrovaru ve Velvarech
 pan Kacerovský Vilém, c. k. profesor na Smíchově
 pan Klička Ladislav, MUC. v Praze
 Klub českých turistů v Praze
 pan Kořenský Jos., ředitel měst. školy a spisovatel na Smíchově
 pan Krémář J., lékárník v Rokycanech

pan Krejčí Rudolf, JUDr., sekretář zem. výboru v Praze
 pan Kressl Jiří, vrchní inženýr a přednosta trati v Praze
 pan Kruis Josef, majitel technické laboratoře v Praze
 Kroužek klubu českých turistů v Praze
 slečna Krulišova Elsa v Kr. Vinohradech
 pan Kubišta Antonín, měst. okresní dozorce v Praze
 pan Kuffner Josef, redaktor „Národních Listů“ v Praze
 pan Kuffner Karel, MUDr., profesor české university v Praze
 pan Kulhánek Antonín, MUDr., zubní lékař v Praze
 pan Kulhavý Frant., MUDr., okresní lékař v Kr. Vinohradech
 pan Kunšič Ivan, PhC. ve Vidni
 slečna Kuzmanyova Constance v Karlíně
 pan Kuzmany Pavel, ředitel v Karlíně
 pan Landa Antonín, zem. stavební rada v Praze
 pan Leder Jindřich, lékárník v Praze
 pan Lederer Eugen, sekretář úrazové pojišťovny v Praze
 pan Lerch Josef, Dr., lékárník a velkostatkář na Smíchově
 pan Lindner Richard, JUDr., sekretář hypoteč. banky v Praze
 pan Linhart Josef, stavitel na Smíchově
 pan Lohař Jaroslav, JUDr., advokát v Jičíně
 pan Máchla Vendelín, pokař a majitel domu na Smíchově
 pan Machulka Václav, vrchní městský inženýr v Praze
 pan Mandl Karel, JUDr., koncipista zem. výboru v Praze
 pan Mareš Leopold, sekretář zemského výboru v Praze
 pan Matoušek Adolf, hlavní pokladník c. k. deposit. úřadu v Praze
 pan Matoušek Rudolf, c. k. auskultant v Praze
 pan Matuš Jaroslav, c. k. auskultant v Praze
 pan Matuš Karel, JUDr., generální ředitel zemské banky v Praze
 pan Mikeš Adolf, majitel hud. ústavu a profesor konservatoře v Plzni
 pan Mikulejský František, ředitel cukrovaru v Kralupech
 pan Mladějovský Vladimír, MUDr. v Praze
 pan Mrázek Karel, MUDr., okresní lékař v Praze
 pan Mráz Josef, vrchní úředník továrny v Praze

pan Mudra Jan, MUDr., lékař v Žebráce
 paní Müllerová Joh., majitelka domu na Smíchově
 pan Němeček Josef, MUDr., lékař v Praze
 pan Nekut František, c. k. profesor na Smíchově
 slečna Nekutova Růžena, učitelka na Smíchově
 Odbor klubu českých turistů v Brně
 " " v Domažlicích
 " " Jičíně
 " " Jilemnicích
 " " Klatovech
 " " Lounech
 " " Plzni
 " " Příbrami
 " " Rychnově n. K.
 pan Oehm Vincenc, Dr., c. k. profesor v Příbrami
 pan Pasovský Vratislav, architekt v Praze
 pan Paul Jaroslav, prof. vyšší dívčí školy v Praze
 pan Pele Ignác, MUDr., c. k. místodržitelství rada v Praze
 pan Perner Rudolf, JUDr., advokát v Praze
 pan Pippich Karel, JUDr., zemský poslanec, advokát v Chrudimi
 slečna Pokorná Antonie, učitelka na Smíchově
 pan Pokorný Kazimír šlechtic, JUDr., sekretář buštěhradské dráhy na Kr. Vinohradech
 pan Pokorný Martin, ředitel gymnasia v. v. v Praze
 slečna Pražáková Ella v Praze
 pan Procházka František, ředitel zemské banky v Praze
 pan Purkyně Jan rytíř, vrchní inženýr na Kr. Vinohradech
 pan Radimský Jan, c. k. rytmistr v. v., zemský a říšský poslanec v Kolíně
 pan Rušín Frant. rytíř z Ryzmburka, velkoobchodník v Praze
 pan Ravníkar Frant., přednosta kanceliře české severní dráhy v Praze
 slečna Řeháková Anna, učitelka a spisovatelka v Praze
 pan Reinsberg Josef, MUDr., rektor české university v Praze
 pan Roušal Antonín, Dr., ředitel měst. školy v Plzni
 pan Růžička Pavel, JUDr., magistrátní rada v Praze
 pan Rybář Jan, c. k. staveb. rada v Praze
 pan Šafařovič Jaroslav, JUDr., sekretář zem. výboru v Praze
 pan Šafařovič Jindřich, JUDr., koncipista zem. výboru v Praze

pan Sallač Jos., c. k. profesor v Rychnově n. K.
 pan Sallač Josef, majitel knihkupectví I. L. Kober v Praze
 pan Šašek Frant., obchodník v Praze
 pan Sedláč Vojtěch, velkoobchodník v Praze
 pan Sekera Miroslav, c. k. okres. tajemník v Domažlicích
 pan Schmalfluss Antonín, koncipista zemské banky v Praze
 pan Schrutz Ondřej, MUDr., c. k. universitní profesor v Praze
 pan Šikl Heřman, JUDr., advokát v Plzni
 pan Sitenký Frant., Dr., kr. zem. školní inspektor v Praze
 pan Souček B., MUDr., dětský lékař v Praze
 pan Sporn Řehoř, revident c. k. státních drah v Žižkově
 pan Strobach Zdeněk, JUDr., zemský advokát v Praze
 pan Štěpán Alois, inženýr v Praze
 pan Strouhal J., PhDr., profesor české university v Praze
 pan Štule Josef, inženýr v Táboře
 pan Stídl Karel, vrchní úředník České spořitelny v Praze
 pan Šupich Josef, JUDr., kand. advokacie v Praze
 pan Taun Eduard, MUDr. na Smíchově
 pan Tieftrunk Karel, JUDr., kand. advokacie v Praze
 pan Tkadlec Jaroslav, ředitel v Praze
 pan Tonder Ferdinand, JUDr., advokát v Praze
 pan Urban Antonín, obchod papírem v Praze
 pan Valenta Jaroslav, účetní oficiál zemské pokladny v Praze
 pan Valenta Josef, zemský inženýr v Praze
 pan Valenta Ladislav, JUDr., advokát v Praze
 pan Wellner Antonín, JUDr., advokát v Klatovech
 paní Weissová Louisa v Praze
 slečna Weissova Milada v Praze
 pan Vendulák Karel, sládek v Praze
 pan Vildwald Jan, ředitel měst. pokrač. školy v Praze
 pan Vlach Jaroslav, Dr., c. k. profesor na Smíchově
 pan Vočka František, inženýr na Smíchově
 pan Vodrážka Karel, měst. okresní dozorce v Praze
 pan Vodrážka Josef, liquidátor měst. spořitelny v Praze

pan Volkar Ondřej, JUDr., c. k. okr.
hejtman v Praze
pan Vondráček Jos., stavitel na Smíchově
pan Vondráček Otokar, stud. techniky
na Smíchově
pan Wünsch Josef, ředitel statku v Ka-
menici

pan Zachar Otokar, sládek na Kladně
pan Zařecký Václav, majitel domu a
pekař v Praze
pan Zedník Frant., správce továrny na
Smíchově
pan Zítek Emanuel, JUDr., zem. advokát
v Praze.

Celkem 16 členů zakládajících, 164 členů skutečných.

Věstník obdrží členové českého odboru slov. alpského družstva zdarma. —
Předplatné na rok 1 zl. 50 kr., pro členy klubů turistických 1 zl.

Věstník vydává český odbor slov. alp. družstva redakcí Dra Bohuslava
Franty v Praze-II., Zahoránského ulice č. 1944.

Alpský Věstník vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, čer-
venec, srpen, září

AL. WITTING V INNSBRUCKU,

zasýlatelství

pravých tyrolských zvláštností a výrobků

doporučuje své

nepromokavé, průdyšné turistické
pláště, haveloky, výstroje turistické,
pro honbu a sport.

Zakázky v českém jazyku budou ochotně vyřízeny.

Alpskou obuv

zhotovuje

Antonín Huňáček,

obuvník v Praze-III, Nerudova ulice číslo 3.

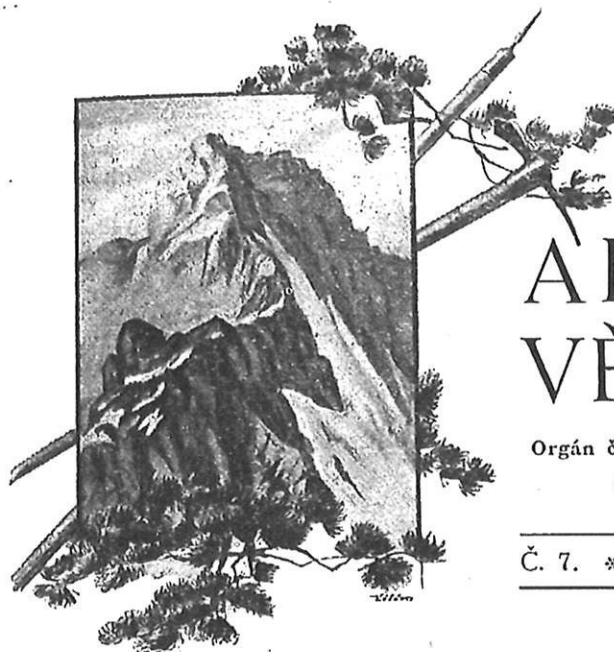
POTŘEBY PRO TURISTY

má ve velkém výběru na skladě

≡ František Šašek, ≡

v Praze, na Perštýně č. 4, »u Ruského dvora«.

Tiskem J. Ottý v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 7. * ÚNOR. * R. I.

Maurerthörl.

Napsala Marie Kulhavá.

Přijeli jsme odpoledne do Krimmlu. Odkládali jsme vždy cestu sem, bojice se dlouhé, široké doliny pinzgavské, která kromě krásných pohledů na zakončení jednotlivých údolí, jimiž plynou přítoky Salzachu, neskytá nic zvláštního, a těšili jsme se, až bude nová dráha vystavěna.

Leč, jak jsme toho litovali! Pryč jsou ty krásné, idylické doby a vodopády krimmlské stanou se v krátké době tímtež turistickým stano-
vištěm en gros, jako všechny známé, dvěma hvězdičkami označené body v Baedekru. Na nádraží v Zellu na Jezeře byl vlak nabitý, plno hlav vykukujících z oken a vydávajících ze sebe ono známé „ach“ při každém zvuku šalmaje.

Dlouhou cestou bavil nás plavovlasý katecheta ze Solnohradu, jenž jel přímo od hostiny jakéhosi kláštera a po cestě svou různou náladu stupňoval na každé stanici hlubokými doušky tyrolského vína; mezi tím vykládal nám o politice, hláse se k extrémnímu zbarvení dajněnacionál-
nímu. V Krimmlu na nádraží omnibusy byly přeplněny, hotely ještě více.

První pohled na tabuli vyvěšenou v hotelu presvědčil nás, že jest hojně vůdců dosud nezadaných, i provedli jsme tu naopatrnost, že jsme šli dříve si obstarati zavazadla. Po krátké toaletě poručíme si kávu a vůdce. Káva byla zde hned, ale za to vůdce žádný. Na tabuli zapomíná se za-
znamenávat, který vůdce je zadaný. Všichni byli na horách, a poněvadž jsou nepříznivé poměry, nepříjde patrně nikdo dolů. Leč nejen vůdců, nýbrž ani aspirantů nebylo.